

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

20. februar
1878.

Živel Leon XIII.!

20. februar
1903.

iharen boj divja širom zemlje, boj silovit in velikansk. Dve moči, zares moči, si stojite nasproti v najostrejšem nasprotju. In ni otroško igranje ta boj, tudi ne prazno besedovanje in brezplodno sanjarjenje: boj za življenje in smrt je. Star skoraj toliko, kakor človeštvo, še nikdar ni segel v vse javno in zasebno življenje ter njega posamne oblike tako globoko in široko kakor v naših dneh, nikoli še se ni bil tako poostril kakor sedANJI čas. Tu ali tam, za ali proti: to geslo velja povsod in v vsem. Vsakdo mora zgrabiti za orožje, za katero, voli si sam.

S silo in zvijačo, lažjo in podlostjo, z mečem in peresom, s paragrafi in verigami bijejo ta svetovni boj moči teme proti cerkvi Kristusovi. In v njih vrstah je denar, čast, ugled, razboritost, razumnost, navdušenost, uživanje, s kratka vse, kar čutnega človeka vleče in mika. Zato jih je toliko in toliko pod zastavo Belialovo!

A brez strahu in trepetu, odločno in samozavestno dviga vpričo tega bojevitiga hrumenja narodov sv. cerkev svoj prapor, od Boga človeka Jezusa Kristusa pozidana za vse veke na nepremakljivo skalo ne omahuje in ne omaguje. Ponosna in zmagovita stoji, ta čuvarica resnice, delivka milostij. „Gospod je moje razsvetljenje in rešenje, koga se bom bal?“

In to vojsko Gospodovo vodil je od zmage do zmage celih 25 let Leon XIII.

Zato vro iz src vseh vernih zavednih katoličanov v teh dneh molitve prisrčne zahvale; da nam je ohranil Leona XIII. v najviharnejših dneh toliko let, a njemu, 93letnemu neustrašenemu vojskovodji pa done klici otroško hvaležne udanosti: **Živel Leon XIII.!**

Tudi kak drug papež bi bil nezmotni varuh in učenik resnice, res je. Pa bi se bilo moglo reči tudi o njem, kar se po pravici sme reči o Leonu XIII: „Od najzadnjega neba je njegov izhod, in do najzadnjega istega njegov tek: in nihče se ne more prikriti njegovi vročini“ (Ps. 18., 7.) bi se bilo moglo reči to?

Ali pa se sme to reči o Leonu XIII.? Popolnoma upravičeno.

Kje Leon XIII. ni doma, v katere oblike javnega življenja ni segla njegova odločna roka in modra beseda?

Apostol je: v dosedaj sv. veri neznane kraje je razširil sv. cerkev z ustanovitvijo premnogih novih škofij. Državnik je: državam pokazal je trdno podlago za njih obstoj in za zdrav narodom koristen razvoj. Knez miru je: vladarji in države so se pokorili

njegovim posredujočim uredbam. Mož vede, znanosti in umetnosti je: sam izboren pisatelj, odličen pesnik, bistroumen modroslovec in bogoslovec pokazal je nova pota modroslovju, ko mu je dal za podlago nauke angeljskega učenika sv. Tomaža Akvinca, ter pomagal zgodovinarjem, ko jim je prostodušno odprl vse vati-kanske zbirke in bogate knjižnice. **Socijalni delavski papež je:** z dalekovidnim pogledom ter večjo roko posegel je v delavsko in sploh socijalno vprašanje ter nakazal pot k preporodu in časnemu blagostanju družbe v krščanski demokraciji. **Svetost zakona** in vzvišenost **krščanske družine** našla sta v njem vnetega in ne-upogljivega zagovornika. **Mož molitve je in pobožnosti:** k Srcu Jezusovemu in Mariji nam kaže in nas kliče, a tudi sam izpolnjuje kar ukazuje. Pozno v noč po težkih opravkih dneva — moli. **Oče je:** kolikrat je že odprl zaklade milostij vesoljnemu svetu.

Veliki talenti, bogate izkušnje, globoka učenost, odločna volja, bister razum, čudovit spomin, iskrena pobožnost: to vse stori Leona XIII. velicega in nas sili, da ob 25 letnici njegovi Boga hvaležno molimo, njega pa po obilnih zaslugah častimo.

Cerkev v velikem boju ne bo podlegla. „Peklenska vrata je ne bodo premagale“, nas je zatrdil Kristus. A dokler ji bo Bog pošiljal takih papežev, bo sijajno zmagovala in veličastno napredovala.

To nas ob tem izvanrednem prazniku sv. cerkve in nje glavarja napolnjuje z radostnim veseljem pa tudi s trdnim upom na zmago sv. križa nad vsemi sovragi. Vsako pristno katoliško srce, ki čuti s cerkvijo in deli ž njo žalost in veselje, se ogreje in da odduška; le mlačni in polovičarski katoličani ostanejo neobčutni in mrzli tudi ko buči kakor grom viharja in šum morja ter odmeva do sinjega neba in visokih gora navdušeni klic:

Živel papež-slavljenec v zmago sv. cerkve še mnoga leta!
Živel Leon XIII.!

 Druga številka „Dol. Novic“ nam je pošla, kar naj blagovolé oni novi cenjeni naročniki oprostiti, katerim nismo mogli več 2. številke poslati.

Gospodarske stvari.

Kakšen pomen imajo pri nas gozdi in kako naj ž njimi gospodarimo?

Kedar je pri nas na prodaj kako posestvo, vselej se zanimajoči kupci in posredovalci ozirajo najbolj na velikost in kakovost pripadajočega gozda. Naravni razum in čut jim velita, da ima k umnemu gospodarstvu spadati primerno velik in oskrbovan gozd. Ta je pri nas neobhodno potreben. Zato si pa vsak gospodar želi imeti obsežen in za posekanje zrel gozd. Vendar nahajamo zelo malo tako umnih občin in malih posestnikov, kateri bi racionalno ravnali z gozdi, ki bi mislili na prihodnost ter bi zlasti s pomlajenjem in z zasaditvami za naraščaj skrbeli, ki bi prihodnji generaciji zapustili v gozdih veliko vrednost in bi sedanji kras naše dežele ostal neprikrajsan.

Ravno pri nas na Kranjskem ima gozd izredno

krajevno važnost za našo lesno obrt, za uspešno kmetovanje in za bodoče stališče cele dežele. Kot tak je glavni steber narodnega premoženja in sedanjega ter bodočega blagostanja našega prebivalstva. Tu hočemo to njega vrednost z nekaterimi podatki posebno pojasniti in hočemo s tem napotiti naše gospodarje, da bi posvetili vso svojo pozornost na gozd ter bi s tem sebi in svojim naslednikom neprecenljivo mnogo koristili.

Vrednost gozda za lesno obrt.

Na Kranjskem je lesna obrt precej razvita. V deželi se nahaja 11 parnih žag in nad 600 žag z vodno silo. Jako mnogo obtesanega lesa se proda doma za mizarški in stavbarski obrt, mnogo se ga izvažata tudi v inozemstvo. Lesene robe se nareja v kočevskem, ribniškem in velikolaškem sodnijskem okraju in na Gorenjskem v bohinjki, selski in poljanski dolini. Mizarstvo je razširjeno po vsej deželi, najbolj pa v Ljubljani in njeni okolici. — Kranjska dežela ima 442.309 ha (44,43% rodovitne zemlje) gozdov; njen letni pridelek se preračunava na 886.200 m³ lesa in od tega odpade za obrt in prodajo približno 40%, za kurjavo 60%.

Vrednost gozda za uspešno kmetovanje in ugodno podnebje.

Gozdi vstavljajo in razbijajo vetrove. Vsak vé, da v gozdu nima veter take moči kakor na planem. Po krajih, kjer so po gorah izsekali gozde, čuti se kmalu, da po dolinah dobivajo vetrovi večjo moč. Doline postajajo hladne in manj rodovitne, posebno sadno drevje trpi in spomladi rado pozebe. Dež pada bolj neredno, pogostoma nastopajo suše, dež prihaja rad z nalivom, nevihte z viharji se množé in toča rada ropoče. Gozd nadalje hladi po leti zrak in ublažuje vročino. Z vsakega drevesa, iz slehernega peresa hlapi vodna para, pa vzdiguje se tudi več ali manj iz vlažnih gozdnih tal. Da se pa more vodna kapljica spremeniti v paro, potrebuje toplote in to daje zrak. Radi tega je zrak v gozdu hladnejši kot na planem, ne glede na to, da se pod košato streho zelenih vej zrak nikoli ne more od solnca toliko segreti, kakor na prostem. Po naravnem zakonu si pa želi hladnejši gozdni zrak izenačiti toploto z vnanjim gorkejšim in zato veje zjutraj hladni vetrič iz gozda. Po dnevi se zemlja na solncu segreje, po noči pa ohladi. Gozdna tla se zaradi zelene strehe nad seboj ne morejo toliko ugreti, po noči se pa tudi ne toliko ohladiti. Gozdni zrak je tedaj zvečer toplejši od zunanjega in zato pihlja na večer hladni vetrič proti gozdu. Tako ublažuje gozd po leti veliko vročino in brani, da se toplota prehitro ne menja, kar je posebno imenitno spomladi in jeseni, ko mnogim sadežem preti mraz in slana. Odtod sledi, da so na Kranjskem nevihte najpogostejše na Krasu. V Postojni n. pr. znaša srednje število dni z nevihto 45 na leto, skoro največje v Avstriji; za Ljubljano znaša 31, za Novo mesto 32, za Kočevje 27. Istotako različna je množina padavine, ki pade na raznih mestih. Največjo padavino imajo v Hermsburgu (3293 mm), potem sledi Idrija (2304 mm), nadalje Jesenice (1735 mm), Kočevje (1529 mm), Črnomelj (1403 mm), Novomesto (1120 mm) in Krško (1058 mm).

Nasledki dežja so v gozdu drugačni nego po goličavah. Naj lije še tako silna ploha, vodeni curki se

razbijajo na vejah in na listji ter padajo v kapljah na tla. Zeleni mah, suho listje in zemlja napije se te vode, vsa tla se je do sitega nasrkajo, odteka je na posled ravno toliko, kolikor je zemlja ni mogla popiti, in še ta se oceja počasi. V dolino prišumi šele tedaj, ko je onda voda dolinske plohe že odtekla. Na parobju obširnih gozdov zato vro vrelci in potoki, katerim navadno vse leto vode ne zmanjka in ki tudi v dolgotrajnej suši popolnoma ne usahnejo.

Na zemljišču, katero poljedelstvu ne ugaja, morejo jako dobro rasti gozdna drevesa; prav zaradi tega je gozd velevažen, ker more posestniku dajati še kak dobiček, ko bi sicer dotična zemlja pusta, neplodonosna ostala. Vsa strma zemljišča se zelo težavno obdelujejo, a za gozd so jako pripravna, ker razun dobička tudi varujejo, da hudi nalivi ne odnesó že tako plitvo gornjo zemljo. Iz gozda jemljemo sleherno leto potrebno steljo. Ž njo oropavamo gozd, zato si pa zboljšujemo obdelano zemljo. Čim več je v katerem kraju gozdov, tem ugodnejše je podnebje, bolj enakomerna je temperatura, manjkrat so nalivi, plohe, toče itd. Tako podnebje je bolj zdravo za človeško in živalsko življenje.

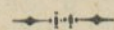
Vrednost gozdov za prihodnjost.

Zaradi bližine Trsta kot glavnega izvoznega mesta na Jadranskem morju za Italijo, Grško, Francosko, v Afriko, imajo naši gozdi še posebno vrednost. Sedanja množina obdelanega in v izvoz namenjenega lesa v naših sosednih kronovinah se bode polagoma zmanjšala, sedanji neprimerni in za našo lesno kupčijo krivični železnični tarifi se bodo umaknili, cena lesa se bode še bolj povzdignila in vsak posestnik gozda tudi v neugodnih krajih, bode zamogel svoje blago primerno drago prodati. Ti-le podatki bodo to razjasnili. Največ gozdov ima Rusija, namreč 38% vse prod. zemlje, potem Avstrija, in sicer z 18,908.040 ha gozdov ali s 30·39%, za njo pride Nemčija s 25·7%, Španija z 20·8%, Francoska s 15·8%, Italija s 14·5%, Angleška s 3·6% itd. — Vsled bližine Italije, Grškega itd. ima naš les vedno prednost. Pa tudi v Avstro-Ogrski zavzema kranjska dežela boljše mesto. Največ gozdov ima Štajerska in sicer 47·94% vse plodovite zemlje, potem pride Kranjska s 44·43%, nato Koroško s 44·24%, Bukovina s 43·17% Tirolska s 38·87%, Hrvaško z 38·05%, Nižje-Avstrijsko s 34·24%, Zgornja Avstrija s 34·02%, Šlezija s 33·83% Istra s 33·21%, Solnograško z 32·42%, Dalmacija z 29·75%, Češko z 29·01%, Ogrsko z 28·48%, Moravsko s 27·44%, Predarlško s 26·01%, Galicija s 25·76%, Trst z okolico s 23·33% in Goriško z 22·96%.

Naša ugodna lega, množina gozdov, sila, dostikrat zapravlživost in lehkomiselnost, razdelitev občinskih gozdov itd. so pa vzrok in posledice, da jemljemo iz naših gozdov, razun državnih in po večini grajščinskih, ki obsegata 29% vseh gozdov, več lesa, kakor ga priraste, zato imamo pač obsežne gozdne parcele, zrelih gozdov za posekanje pa vedno manj. — In da gozdna postava z dne 3. grudna 1852 in z dne 3. julija 1873, št. 39 ne čuva in zabranjuje devastacije, bili bi še v neugodnejšem položaju.

Da moremo lesno obrt z enakim uspehom v prihodnjosti negovati, da nam procvita dosedanja

hišna lesna industrija, da se zamoremo baviti v dosedanji meri z mizarstvom, sploh, da nam ostane sedanja mala obrtnija v deželi, od katere se živi 4·3% vsega prebivalstva z 21.556 ljudi; da zamoremo glavni dohodek našega prebivalstva v kmetijstvu ne-le vzdržati, ampak da smemo opravičeno upati in pričakovati, da se bode kmetijstvo v deželi povzdignilo in s tem obstoj 71·9% našega prebivalstva na deželi t. j. 358.783 ljudi zboljšalo; da nam ostane dosedanje ugodno podnebje nespremenjeno; da nam ne usahne vir dohodkov iz gozdov, katerega imamo sedaj, ko nam je gozd neka hranilnica, kamor se zatečemo v največji potrebi; da si s posekanjem gozdov ne oropamo našega najlepšega kinča, ki vsako leto ob enem privabi na tisoče tujcev in meščanov v naše gorate kraje, — zato pazimo na gozde, da jih ne posekamo lahkomiselno in brez največje potrebe, ampak skrbimo za njih boljši razvitek s tem, da jih trebimo, čistimo, pomlajujemo, da vse goličave na novo zasadimo. Zlasti sedaj v spomladnem času z zasaditvami gozdnih sadik, ki se v gozdnih drevesnicah v Ljubljani in v Rudolfovem po prav nizki ceni dobijo, 1000 komadov velja 3 K, — skrbimo in posnemajmo vzgledne gospodarje in grajščine, ki vse prazne ali posekane gozdne parcele vedno zasajajo, da ohranimo vsaj dosedanji obstoj in velikost gozdov. Ako se bode namreč po dosedanjem načinu še nadalje vedno le več in še ne za posekanje zrele gozde izsekavalo, prišli bomo v nekaterih letih do žalostnega prepričanja in do britkega spoznanja, da bode naša lesna obrt začela hirati, da bode kmetijstvo propadalo in da bode naše podnebje neugodno postajalo. In kaj tacega obvaruj Bog našo zemljo! Zato pazimo na gozd, kakor na zenico v očeh in skrbimo za njega pomlajenje in posaditev, dokler je še čas! — Od obstoja gozdov zavisi prihodnje blagostanje našega naroda, osobito kmečkega prebivalstva!

Politični pregled.

Dne 21. febr. zjutraj ob 3. uri sprejela je zbornica z veliko večino vojno predlogo v tretjem branju. Proti so glasovali Vsenemci, Cehi, Italijani in socijalni demokratje. „Slovanska zveza“ se vsled svojega sklepa ni udeležila glasovanja. Minister za deželno obrambo je v svojem veselju, da se mu je posrečilo preriniti svoje zahteve skozi zapreke državnega zbora, obljubil marsikaj. Tako n. pr., da odpadejo vojaške vaje v dvanajstem službenem letu. Izvzeti so samo oni, ki kako vajo zamudé. Vojna uprava kupovala bo svoje potrebščine neposredno od producentov. Obljubil je tudi, da se letos odpusti pred časom 5200 vojakov, ki so doma pri gospodarstvu potrebni. Glede orožnikov pa pravi minister, da morajo biti v izvrševanju službe popolnoma nepristranski. Vse te obljube niso napačne, ako le ne ostanejo samo obljube.

V ogrskem državnem zboru pa vlada pač nima take sreče pri vojni predlogi, kakor pri nas. Opozicija se ji protivi na vse kriplje in dobiva zato vedno novih moči iz svojih volilnih okrajev. Pri postopanju pa opozicija nikakor ni osamljena, kajti z njo se strinja tudi prebivalstvo, kar kažejo demonstrativni shodi v treh

budimpeštanskih okrajih. Vlada namerava po rešitvi vojne predloge predložiti zakon o zboljšanju uradniških plač in najeti posojilo 200 milijonov kron za razne kmetijske in obrtniške reforme. S tem upa pridobiti zase uradnike, kmetovalce in obrtnike. Edino nadlogo ji dela opozicija, katera zadržuje rešitev vojne predloge. — Stranke ogrske opozicije slave te dni eno svojih zmag nad Szellovo vlado; za mesec marec določeni nabori vojaških novincev so preloženi, ker dotični zakon še ni rešen v državnem zboru in tudi ni niti najmanjše nade, da bi prodril do 1. marca. Vojni upravi ni torej preostalo nič drugega, nego naznaniti vsem zanimajočim se krogom, da novačenja sedaj ne bo. — „Razni listi so izražali mnenje, da bo imela odložitev nabora na Ogrskem za posledico enako naredbo tudi za naše cesarstvo. Temu nasproti se opozarja, da se je § 2. vojne predloge ravno z namenom, da bi se prišlo v okom takemu, interesom prebivalstva škodujočemu koraku, dopolnil v tem smislu, da se dovoljuje novačenje, dejanska uvrstitev novincev, namreč redni poziv v vojaško službo, pa je odvisna od tega, koliko novincev da ogrska polovica“.

Novi poslovnik za avstrijsko zbornico. Odsek za preosnovo poslovnika je imel sejo. Sklenili so izvoliti pododsek 16 članov, kateri naj sestavi določbe, ki bodo prvič zagotovile parlamentarno nraavnost in red, drugič predsedniku dajale več oblasti in tretjič varovale parlamentarno prostost, omejevale razne zlorabe, pa vendar dopuščale temeljite razprave. Novi pododsek se je prepričal, da je še preokoren, zato so izvolili nov pododsek 5 članov. Tako smo tedaj gotovi, da ta stvar zaspi do prihodnje obstrukcije.

Iz Macedonije prihajajo vsak dan poročila o bitkah vstašev s turškimi vojaki. Med tem pa vlade evropskih velesil premišlujejo, kako bi mirnim potom zadušile upor. Avstrija in Rusija sta 21. februarja izročili turškemu ministru zunanjih zadev svoje predloge o reformah v Macedoniji. Sultan je vže sprejel predložene mu reforme, ali drugo vprašanje je zopet, ali bo imela vlada toliko moči in volje, da bi jih tudi izvršila. Arnavti jih gotovo ne sprejmejo, kajti že sedaj, predno so razglašene, sklicujejo shode proti njim. Da, sestavil se je celo odbor z namenom, da pobija vladine nameravane reforme. Arnavti ropajo po vaseh, ne da bi jim turška oblastva delala zapreke. Kdor se jim upre, ga umore. Žene in dekleta so v vedni nevarnosti! — Turčija zbira vedno več vojaštva ob bolgarski meji. Posadke so se potrojile, in vojni načrt je tudi že izgotovljen. V skopljanskem okrožju nameravajo postaviti armado iz samih Arnavtov, do 20.000, ki naj bi prodirali proti bolgarski stolici. Bolgarska je poslala veleblastim okrožnico, v kateri pravi, da odklanja vsako odgovornost, ako Turčija takoj ne ustavi svojih priprav.

V Maroko so vstaši popolnoma pobili vladine čete. Ali sedaj so se začele vmešavati že evropske vlasti, Španija in Francoska, ki si mislite razdeliti Maroko. Francoski minister Delcassé je že izdelal načrt, po katerem naj bi Španija vzela obrežje od Tangera do Ceute, drugi del naj bi pa ostal Francoski.

Angleški kralj Edvard je baje zopet obolel ter se bo moral dati operirati. — Pod naslovom „reorganizacije“ nameravajo v Angliji osnovati devet novih polkov. — Kralj je otvoril državni zbor s prestolnim govorom, v katerem se omenja blokada Venezuele in pa balkansko

vprašanje. Izrazil je upanje, da bodo reforme, ki sta jih Avstrija in Rusija predlagali, zadostovale, da se položaj razjasni. Iz tega se razvidi, da Anglija še vedno stoji na strani turških grozovitežev.

Predsednik severoameriških zveznih držav Roosevelt je pri polaganju temeljnika za novo vojno šolo naglašal, da Amerika ničesar bolj ne želi nego miru, v obrambo domovine pa potrebuje močne armade.

Položaj v Venezueli se je sedaj toliko zboljšal, da se je zadnje dni mogel sniti kongres. Vladna glasila pravijo, da je vstaška moč zlomljena na celi črti, iz Willemstada pa javljajo, da te vesti niso resnične.

Mobilizacija na Ruskem kaj pridno napreduje. Vsa vojna poveljstva so že menda dobila ukaz, da naj bodo čete pripravljene za odhod. Nekaj polkov je že odšlo na jug.

V Italiji dobé justično reformo. Ministrski predsednik Zanardelli je že predložil državni zbornici tozadevni načrt.

LISTEK.

Papež Leon XIII.

(Kratek življenjepisa).

Sedanji papež je bil rojen 2. marca 1810 v Karpinetu kot najmlajši sin grofa Dominika Pecci. Pri krstu so mu dali ime Joahim Vincencij Pavel. L. 1818 poslali so ga starši s starejšim bratom Jožefom v mesto Viterbo k očetom jezuitom, ki so ondi imeli šolo in odgojevališče. Leta 1824. prišla sta v Rim v rimski kolegij, kjer sta nadaljevala učenje. Ko je Joahim dokončal modroslovje, poprijel se je l. 1830 bogoslovnih nauk ter že leta 1832 postal doktor bogoslovja. Ker se je hotel posvetiti papeževi državni službi, vstopil je v akademijo, v kateri so se pripravljali gojenci plemenitega rodu za državne službe v papeževi državi. Tu je proučeval meščansko in državno pravo s tolikim vspehom, da je tudi v tem dosegel doktorat. Kolikor bolj se je bližal čas, da stopi pred altar Gospodov, toliko bolj je molil mladenič in posebno častil Mater Božjo. Zadnji dan leta 1837. je prejel Joahim Pecci zakrament mašniškega posvečenja in drugi dan je daroval prvo sv. daritev.

Že l. 1838. imenoval ga je papež Gregor XII., poznajoč njegovo spretnost in bistri razum za deželnega predsednika v Beneventu. Leta 1841. pa je prišel kot namestnik v Perugia. S svojim razumnim in odločnim postopanjem je v obeh pokrajinah kmalu naredil občni red in mir. Dobro poldrugo leto je ostal v Perugiji, in že ga je papež Gregor XVI. izvolil za svojega poslanca na dvoru belgijskega kralja ter ob enem za naslovnega nadškofa. Dne 27. januarja 1843 je bil v škofa posvečen. Pecci je bil prav na svojem mestu radi svojih ne-navadnih zmožnosti in svoje učenosti; dobro je skrbel za koristi sv. cerkve, pa si je tudi pridobil spoštovanje in ljubezen vseh prebivalcev, zlasti še kralja. Toda že leta 1846. imenoval je papež Pij IX. Joahima Pecci-a za nadškofa v Perugiji. Veliko, neizmerno veliko je storil škof Pecci v dvaintridesetih letih svojega škofovanja v Perugiji. Vso škofijo je prerodil k novemu cerkvenemu življenju.

Papež Pij IX. je cenil zasluge Peccijeve ter ga l. 1853 imenoval za kardinala in leta 1877 za „kamornika rimske cerkve“, kar je za papeževu najimenitnejšo službo v katoliški cerkvi.

Dne 7. februarja 1878. leta je Bog poklical k sebi sv. Očeta Pija IX., ki je 32 let vladal sv. katoliško cerkev. Hudi časi so bili tedaj, in vse je v skrbeh povpraševalo, kdo bo novi papež? V tako nevarni dobi Bog ni dolgo pustil svoje cerkve brez vidnega namestnika, in že 20. februarja so izvolili kardinali novega papeža. Eden izmed njih je naznanil to rimski množici, ki je bila zbrana pred Vatikanom, z besedami: „Naznanjam vam veliko veselje; papeža imamo — prevzvišenega gospoda Joahima Peccija, ki so si prideli ime Leon XIII.“

Kakor blisk se je razširila vesela novica po vsem katoliškem svetu. Z upanjem so gledali v svojega novega vladarja. In upanje jih ni varalo. „Luč z neba“ je pred več stoletji škof Malahija v preroškem duhu imenoval naslednika Piji IX. In če pogledamo petindvajsetletno delovanje svetega Očeta Leona XIII. moramo reči, da je Leon XIII. nam z neba poslana luč: luč, ki razsvetljuje temo nevede in nevere, luč, ki blagodejno ogreva vsa pobožna katoliška srca, luč, ki razliva blagodarne svoje žarke po vsem katoliškem svetu.

Evo Vam, dragi bravci majhno podobo življenja velicega Leona XIII., življenja, polnega dela, skrbij in trudov, a tudi uspehov in blagoslova.

Piše se nam:

Iz Novega mesta. — Marijanska kongregacija v Novem mestu priredila je dne 15. februarja 1903 v proslavo petindvajsetletnice papeževanja Leona XIII. prvi zabavni večer v dvorani rokodelskega doma z nastopnim vspešnim: 1. Slavnostni govor. 2. „Papeževa himna“, Hladnik, op. 8. 3. Psalm 23., „Bog moj pastir“, Schubert. 4. „Dekle in lilija“, Hladnik. 5. a) Ch. Dancila, op. 59. Resignation; b) A. Rubinstein, Melodie, violina in piano, in „Lurška pastarica, igrokaz v petih dejanjih. — Vodja Marijine kongregacije, č. g. vikarij Fr. Sal. Watzl, je najprvo razložil z jedrnatostjo in v srce segajočo besedo pomen večera nekako sledeče: „Nekaj nerazumljivega se godi danes; nekaj, kar provzročuje cele valove govorice po našem mestu; Marijina družba — pa veselica, to je nekaj nezasišane! — Prišli smo ven iz cerkve, ven iz kapelice, ven iz zakristije, sem na oder, da bi se malo povsneli, zapeli in da bi zaigrali našim kongreganistinjam. — Pa tudi prijatelje naše družbe smo povabili, kateri so z nami v cerkvi in v molitvi; naj bodejo tudi z nami, ko se radujemo. — Sicer se jih veliko jezi, ki niso bili povabljeni. Ali naj vabimo tiste, kateri so naši družbi neprijazni, sovražni, kateri jo črtijo in njene ude zasramujejo, kateri so bili njej nasprotni, še preden se je družba ustanovila? — Ker je sv. Oče Leon XIII. sam kongreganist ter je za Marijine družbe še prav posebno vnet, je bilo pač na mestu, da smo se tudi mi ravno sedaj zbrali iz hvaležnosti in udanosti v proslavo njegovo.“ Narisal nam je gospod govornik v kratkih potezah zmoglosti, čednosti, modrosti in svetosti papeževe, njegova dejanja kot apostol, knez miru, mož vede, znanosti in umetnosti, kot socialni delavski papež, kot Oče vsega človeštva, in sploh njegov velikanski pomen in upliv na vesoljni svet. Navdušeni živio-klici na sv. Očeta zaključili so iskreni govor. — Potem so nastopile pevkinje pod vodstvom občeslavnega gospoda Ig. Hladnika, ki so pevske in sploh vse točke svojega vspešnega izvajala dovršeno dobro. Da nas bode mlada družba dobro zabavala, tega smo sicer pričakovali, a, da nas je pa s svojim nastopom kar očarala, tega se nismo nadejali. Nad vse smo bili pa presenečeni skozi igrokaz „Lurška pastarica“. Lepše in primernejše predstave bi si Marijina družba gotovo ne mogla izbrati. Vredna tedaj, da so se je tudi igralke zares vrlo dobro naučile; izvrševale so v resnici vsa dejanja najspretnejše v besedi in celi ponaši, s prijetno preciznostjo in z občudovanja vredno lahkoto; nič ni bilo prisiljenega, vse tako mikavno in prikupljivo; tudi uloge so bile tako ugodno razdeljene, kakor bi bile sleherni igralci že prirojene. Kratko: bila je prava radost prisostovati takšni predstavi, takemu večeru. Dostojno popisati se to ne da, to se dá le bolje čutiti.

Da, s tem večerom je Marijina kongregacija pokazala, da je njen namen vzvišen, da je v dobrih rokah in hodi pravo pot. Ob enem nam je osvedočila, da smemo po Marijinih družbah upati izrednega blagoslova za žensko mladino. Mi zamoremo le prav od srca častiti k takemu vspehu v tako kratkem času. — Novomeškim vrlim kongreganistinjam pa zakličemo: Častno ste izvršile svojo nalogo — napravite nam še več takšnih večerov! Le pogumno in odločno naprej pod zastavo Marijino, v Njeno slavo, sebi v časno in večno korist ter v ponos našemu mestu!

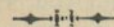
Dne 19. februarja se je na željo občinstva igrokaz z ravno tistim ali še z boljšim vspehom ponovil proti vstopnini. Čisti dobiček bil je namenjen „Gospejnemu društvu krščanske ljubezni sv. Vincencija Pavlana“, katera družba v najnovejšem

času tudi že jako blagodejno in vspešno v našem mestu deluje v telesni in tudi dušni prid našim revnim, potrebnim siromakom. Srčno je želeti tej obče koristnej družbi telesnih del usmiljenja prav mnogo dobrotnikov, podpornih in delavnih udov. Dal Bog obilno blagoslova! — H.

Iz Čateža pod Zaplazom. — Preteklo je že več mesecev, kar sem pisal v Vaš cenjeni list o odhodnici prečast. gosp. župnega upravitelja na Čatežu. Ne bom razlagal tu njihovih zaslug, ker so čitateljem „Dol. Novic“ in nam v srca vtisnjene v trajen spomin. — Omenil bi rad njihovega naslednika, gosp. župnika Henrika Povšeta. Vse vrline tega blagega gospoda dostojno opisati, mi ni moči; smelo pa trdim, da se je v naši župniji v tem kratkem času v verskem oziru premenilo posebno veliko. Drugo nedeljo v adventu so nam raz lece oznaili, da bomo v kratkem času obhajali sv. misijon ter nas ob enem prosili, naj se v vsaki hiši moli vsak dan Očenaš in Češčno Marijo v dober namen sv. misijona. Od tistega časa so nam vsako nedeljo po trikrat razlagali in nas podučevali o zakramentu sv. pokore, tako, da je bil vsakteri natančno podučen, kako se dobro spoved opravi.

In res napočil je zaželeni dan 7. svečana, ko so nam naznanili zvonovi prihod preč. gosp. misijonarjev-lazaristov iz Maribora. Srce nam je veselja vzkliknilo: Srečni in zlati čas sv. misijona. O, da smo ga čakali tudi mi! Res, milosti polni čas! Kako ganljivo je bilo videti vsaki dan natlačeno polno cerkev vernikov. Vreme je bilo ugodno tako, da se je vsaki starček in otrok lahko udeležil.

Gospode govornike smo imeli take, da so vsi trije eden drugega prekašali. 15. febr. popoldne je bila pravna pridiga. Jako pretresljivo je bilo, ko so domači g. župnik izpred altarja izpregovorili par besedi župljanom, nato se nam je še prebrala izjava preč. gosp. Karola Hoferja, nepozabnega nekdanjega tukajšnjega župnika, in tudi prečast. g. Nikolaja Stazinskega. Niti eno oko ni suho ostalo. Bil je dan sprave mej sovražniki, in reči smem, da plava sedaj angelj miru nad našo župnijo. Kako srečni so farani, ker imajo tako vnetega in skrbnega dušnega pastirja. Nikoli ne moremo biti dosti hvaležni gosp. župniku za vse dobrote, katere so nam v tem kratkem času izkazali, kar bivajo mej nami. Naj jim bo na tem mestu izrečena tisočkrat zahvala. Vsemogočni pa jih ohrani zdrave, da bi še mnogo let mogli tako uspešno delovati med nami. Prisrčna hvala gg. misijonarjem za njih veliki trud; prosili bomo Boga, da jim poplača onkraj groba. Hvala tudi prečast. gosp. dekanu Ivanu Nagodetu iz Trebnjega in vsem drugim gg. duhovnikom, ker so prišli k sklepni procesiji, da se je ta slavnost tako slovesno zaključila. Dal Bog, da bi seme, ki so ga sejali, obrodilo stoteri sad. J. K.

Domače vesti.

(† Umrl). Po daljšem bolehanju je umrl v Novem mestu dne 15. februarja t. l. gospod Andrej Vojska, doktor prava in modroslovja, c. kr. deželno sodni nadsvetnik v pokoju. Pokojnik je služboval pred letom 1867 več časa na Ogrskem kot državni pravdnik, potem ko so se morali umakniti avstrijski uradniki iz Ogrskega, prideljen je bil c. kr. okrožnemu sodišču v Rudolfovem kot sodnijski svetnik, v kateri službi je deloval nad 26 let. Poznan je bil kot mil, temeljito izobražen sodnik. Povodom njegovega upokojenja je bil imenovan nadsvetnikom. Med svojimi stanovskimi kolegi, v mestu in po vsem Dolenjskem užival je zaradi svojih lepih lastnosti občno spoštovanje in priljubljenost. — Pogreba, dne 17. februarja, se je udeležila vsa novomeška inteligenca, vsa društva in nepregledna množica ljudstva. Naj v miru počiva!

(Umrla) je v Novem mestu dne 22. febr. sestra občeznanega knjigotrzca gosp. F. Tandlerja, gospodična Celestina Tandler v 83. letu svoje dobe. Njenega pogreba udeležilo se je vključ slabemu vremenu precejšnje število odličnega meščanstva. Pokojna bila je blaga duša in obče spoštovana. Naj ji sveti večna luč!

(Nemške postne pridige) za inteligenco bodo tudi letos v kapiteljski cerkvi in sicer od ponedeljka 9. marca vsaki večer ob 6^{1/4}. do ponedeljka 16. marca. Imel jih bo sloveči govornik iz družbe Jezusove o. Roller.

(V Rim so šli) iz Dolenjskega sledeči čč. gg. duhovniki: F. S. Watzl, vikarij iz Novega mesta; Andrej Česenj, župnik iz Podgrada; Janko Zakrajšek, župnik iz Vavte vasi; Jakob Porenta, župnik iz Stopič in Bernard Jernej, dekan iz Trebnjega.

(Grajščini Zalog in Luknjo) pri Prečini, last umrlega grofa Thurna, je kupil, kakor čujemo, nek Dunajčan.

(V prostorih „Narodne čitalnice“) v Rudolfovem je priredil „Dolenjski Sokol“ dne 14. februarja t. l. predstavo „Divji lovec“, narodna igra s petjem v štirih dejanjih, F. S. Finžgar-jevo in potem ples. Udeležba je bila prav velika, zanimanje za to igro obče in radi tega smo nestrpljivo čakali, kako bodo igralci-diletantje završili svoje vloge. Snov igre in petje je vzeto iz našega domačega življenja na deželi, zato se poslušalec čuti prijetno iznenadenega, ko mu stopijo pred oči skoro znane osebe iz polupreteklega časa. — Dame in gospodje so se potrudili, da so povsem zadostili svoji nalogi in zato je bil uspeh prav dovoljen. Omeniti je zlasti težkih ulog Majde, Janeza, Tončka in Zavrtnika, ki so s svojimi dobrimi predstavami največ k dobremu završku pripomogli. „Dolenjskemu Sokolu“ pak čestitamo k tako sijajnemu uspehu njegove veselice; s tem si je le pridobil na simpatijah!

(Dolenjsko pevsko društvo) ima sedaj redne vaje za mešane zборе vsak ponedeljek in četrtek od 6. do 7. ure zvečer, za možki zbor vsako soboto ob polu 7. uri zvečer. Društvo je v preteklem mesecu napravilo v četrtek 5. pevski večer pri g. Pintarju v Kandiji, ter se je udeležilo v četrtek 12. odhodnice g. prof. Fajdige, dne 19. večerne zabave pri g. Jakšetu, v sredo pa žalovanja po pustu v gostilni g. Poule. Prihodnje zabave se bodo pravočasno naznanjale.

(Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Novem mestu) priredi v korist tej podružnici dne 14. marca 1903. točno ob polu 8. uri zvečer na Čitalničnem odru igro „Cvrček“ v petih dejanjih. Vstopnina v prvih petih vrstah po 2 K, v ostalih vrstah po 1 K 40 h, stojišča po 80 h, za dijakke po 40 h. — Sedeži prodajali se bodo v četrtek in petek, dne 12. in 13. marca t. l. pri J. Krajec nasl., v saboto zvečer pa pri blagajnici.

(Za trtnice) podružnice kmetijske družbe kranjske izposloval je marljivi poslanec g. Povše 10.000 K.

(Razpis). Letni donesek za leto 1902. v znesku 1000 kron Jožef Dullerjeve ustanove za dekleško balo je oddati. — Pravico do te ustanove imajo zakonske potomke bratov in sestra dne 5. avgusta 1863. l. na Velikem Skrjančem pri Rudolfovem umrlega ustanovnika, ki so se leta 1902. omožile, v kolikor so lepe npravnosti in zmožne branja v deželni jezik. — Prosivke za to ustanovo morajo svoje prošnje, opremljene z zakonitim rodopisom, z izpričevalom npravnosti in z dokazilom, da znajo brati, kakor tudi s poročnim listom, vložiti do 10. marca 1903. l. pri podpisani deželni vladi.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 6. februarja 1903.

(Vojaški nabori na Kranjskem). Vojaški nabori se vrše na Kranjskem letos po naslednjem redu: Naborna komisija c. in kr. dopolnitvenega okrajnega poveljstva štev. 17 v Ljubljani: Dne 1. in 3. marca v Kamniku; 4. in 5. na Prevojah za sodni okraj Brdo; 6. in 7. na Vrhnikih; 9., 10., 11. in 12. marca je nabor v Ljubljani za sodni okraj Ljubljanske okolice; 13. in 14. v Višnji gori; 16., 17. in 18. v Litiji; 20. in 21. v Ljubljani za mesto Ljubljano; 23. v Radečah; 24. in 26. na Krškem; 27. v Kostanjevici; 28. v Mokronogu; 30. v Trebnjem; 31. v Žužemberku; 2., 3. in 4. aprila: v Rudolfovem; 6. v Metliki; 7. v Črnomlju; 14. in 15. v Kočevju; 16. in 17. v Ribnici; 18. v Velikih Laščah; 20., 21. in 22. v Radovljici za sodna okraja Radovljica in Kranjska gora; 23., 24. in 25. v Kranju; 27. v Trzinu; 28., 29. in 30. v Škofji Loki.

(Maškarada) „Lukežev semenj“, katero je priredila novomeška „Narodna čitalnica“ s sodelovanjem „Dol. Sokola“ pustni torek, zadovoljila je v obilni meri vse navzoče. Dvorana spremenila se je popolnoma v sejmšče, na katerem smo opazili mnogo mask v dokaj lepih in pomenljivih opravah. Sprehajaje se po sejmšču, srečavali smo sejmarje iz bližnjih in daljnih krajev, kateri so prav pridno kupovali pri prodaj-

jalkah, opravljenih največ v starošegnih kranjskih nošah. Da na sejmu ne sme manjkati tudi sosednih nam Vlahov in Hrvatov, se samo ob sebi razume, in res došlo jih je obilo. Zastopana bila so tudi običajna kazališča, kakor: menažerija, Gašperčkov gledališče, panorama itd., katera so vsa povzročala obilo smeha. Posebno ugajali pa so s svojimi burkami dva kmeta, tatinski cigan in zoboderec. V vinski kleti, pri kupici pristnega Dolenjca, nas pa je zabavala in žela občo pohvalo četvorica mažarskih ciganov-tamburašev. Po sejmu, katerega konec je naznanil policaj, pričel se je precej živahen ples, kateri je trajal do jutra.

(Občni zbor) obrtne zadruga za sodni okraj novomeški. [Konec]. — Gospod govornik pravi dalje, da se bode ustanovila mojstrska blagajna, pri kateri bodo dobivali obrtniki pomoč v času bolezni. Sedaj nima več vsak mojster svojega doma, da bi mu doma lahko žena stregla, ne da bi se mu bilo treba bati, da zaradi tega do cela propade. Svoje čase je pač imel obrtniški stan zlata tla, takrat je oče poslal sina v tujino, da se do dobrega izuči in ko se je vrnil, prevzel je bogato domovanje ter je tako lahko napredoval. G. Šturm razlaga dalje, da se bodo ustanovili surovinski zakladi, od katerih bodo dobivali obrtniki blago cenejše, ter bodo tudi plačilni pogoji ugodnejši. Za take surovinske zaklade je tudi vlada pripravljena žrtvovati gotove prispevke. Tudi hoče vlada dajati manjšim obrtnikom po posredovanju zveze dela za železnico, armado itd. — Pred vsem pa ne more gospod odposlanik dovolj na srce polagati edinosti in reda; odstranijo naj se prepri med člani, ker se tako vstreže tudi vladnim organom, ki bi večkrat kaj storili, če bi bila edinost med obrtniki. Vsi naj bi se držali pred vsem gesla njegovega veličanstva našega cesarja Franc Josipa I., ki se glasi: „Viribus unitis“ (Odobranje in „Živio“ klici). — Nato se vrši glasovanje, glede pristopa k zvezi kranjskih obrtnih zadrug, kar se pe žalibog z večino glasov odkloni, zaradi nekaterih nerazumnih obžalovanj vrednih društvenikov. Volitev zadrugnega načelnštva, katera se je potem vršila, priobčili smo vže v enem prejšnjih listov. — Nato pride sledeči predlog načelnštva: § 4. odstavek 4. zadrugnih pravil naj bi se spremenil v toliko, da bi vplačevali od 1. 1903 naprej obrtniki, ko nastopijo obrt, sprejemnine mesto 6 kron — 10 kron. § 11 a) naj bi se spremenil v toliko, da bi od leta 1903 naprej učenci vplačevali pristopnino v znesku 3 kron mesto 6 kron in naj bi se za ta dva predloga naprosila c. kr. deželna vlada v Ljubljani, da predlagane pristojbine odobri, kar se enoglasno sprejme. — Tudi predlog g. Malovič-a, da bi se zopet izvoljenemu načelniku g. D. Frančič-u za njegovo trudapolno delovanje za preteklo dobo dovolilo 100 K nagrade, se enoglasno sprejme. — Nadalje predlaga g. F. Picelj, da naj bi se § 11 a) zadrugnih pravil še v toliko spremenil, da bi učenci od 1. 1903 naprej vplačevali osvobodnine mesto 8 kron — 5 kron in da bi se tudi za ta predlog naprosila c. kr. deželna vlada, da ga odobri. Tudi ta predlog se enoglasno sprejme. — Nato se zopet izvoljeni načelnik g. D. Frančič za vnovič mu izkazano zaupanje zahvaljuje, ter naprosi gg. obrtnike in posebno še gg. odbornike, da bi ga pri njegovem trudapolnem poslu po možnosti podpirali, ter zaključil zborovanje s pozivom, se njegovemu veličanstvu cesarju Franc Josipu I. za njegovo očetovsko skrb in za sočutje za obrtniški stan s trikratnimi „Slava“ klici zahvaliti, kar zborovalci z navdušenjem storé.

(Sejem v St. Jerneji) za konje, govejo živino in svinje vršil se bode sedaj vsako leto 12. aprila, če pa na ta dan nedelja ali praznik pride, pa naslednji dan, torej ne več tisti pondeljek po sv. Jožefu.

(V novomeškem okrajnem glavarstvu) s 48.970 prebivalstvom se je v pretečnem letu 1902 sklenilo 239 zakonov. Število rojenih je znašalo 1541, število umrlih pa 1270. Po starosti se razdelé: umrlo jih je v starosti do enega meseca 85, do enega leta 257, do pet let 197, od 5 do 15 let 107, od 15—30 let 59, od 30—50 let 93, od 50—70 let 250, čez 70 let starih 222. Vzrok smrti: pri 41 prirojena slabost, pri 127 tuberkuloza (jetika), pri 122 pljučnica, pri 75 difteritija, pri 36 škrlatica, pri 55 ošpice, pri 62 oslovski kašelj, pri 11 tifus (legar) pri 15 dysenterija, pri 4 otročja mrzlica, pri 27 mrtvoud na možgane, pri 24 organična srčna

napaka, pri 21 škraljivi zrastki in pri ostalih druge bolezni. Ponesrečilo je 15 oseb, samomora sta bila 2, ubitih je bilo 8.

(Odgovori na ugovore proti sv. veri). Tako je naslov 114 strani broječi knjižici slavnoznanega francoskega pisatelja Abbé de Ségur, ki je v francoskem jeziku doživela že 220 izdaj. Gotovo je to najboljšo priporočilo za knjigo, a tudi potreba je bilo, da se prevede v slovenski jezik. Saj je naš mili slovenski jezik ravno v zadnjem času orodje nečutenim napadom na sv. vero, zato treba, da se da tudi v slovenskem jeziku orožje proti tem napadom. Preved je preskrbel A. M. prav dobro in čisto. Tudi cena je izredno nizka: za mehko vezan izvod 60 vin., za trdo vezan 80 vin., po pošti 10 vin. več. Dobiva se v prodajalni kat. tiskovnega društva v Ljubljani in v prodajalni J. Krajec nasl. v Novem mestu. Da bi se le obilno razširila tudi med naše omikance, ki najdejo tu točnih, stvarnih ugovorov in pojasnil. Vzemi, beri!

(Današnji list) obsega dvanajst strani.

Razne stvari.

* (Častni grob rešitelja cesarjevega). Dne 18. februarja je bilo 50 let, kar je na Dunaju mesarski mojster Ettenreich rešil življenje cesarju Francu Jožefu I., ko je vrgel na tla morilca, ki ga je hotel umoriti. Cesar je sicer svojega rešitelja povzdignil v plemiški stan, sedaj, ko je Ettenreich že 28 let mrtev, pa mu je na centralnem dunajskem pokopališču postavil občinski svet častni spomenik.

* (Hiša se pogreznila v rudnik). Strop Telegraph rudnika dve miljii južno od Bingham, se je vdrl in potegnil seboj v globočino polovico hiše in zadušil ali smrtno zmečkal nedoletna dečka, ki sta se ob času nesreče igrala v dotičnem delu stanovanja. Jamo je v istem trenutku zasul plaz, ki se je vtrgal z griča za poslopjem. Štiri ure so neprestano kopali, predno so prišli do trupel. — Johnsova družina je bila vsa doma, a v sobi, ki se je pogreznila, sta se mudila samo ponesrečena dečka. V trenutku je bila hiša pretrgana na dvoje, in polovica je izginila v jami, ki jo je koj na to zadela plaz.

* (Samomor). V Ljubljani se je 23. febr. obesil znani socijalni - demokrat Franc Železnikar v svoji delavnici. Železnikar je bil zadnji čas na umu bolan ter živel v revščini. Svoj čas je igral veliko ulogo v socijalni demokraciji na Kranjskem, radi katere je tudi 6 let predsedal v ječi. Pogreb njegov so soc. demokratje naznanili cerkveni oblasti za 24. febr. ob 4. uri popoldne. Po Ljubljani pa so agitirali, da se pogreb vrši 25. febr. ob 4. uri popoldne. Posredovanjem kršč. socijalcev se je vršil 25. febr. ob polu treh popoldne.

* (Rok Drogenik), znani socialnodemokratski agitator, je 23. m. m. umrl v ljubljanski bolnici. Pred dnevi se mu je omračil duh. Revež je v bolnici ušel skozi okno in pozneje vse razbil, kar mu je prišlo pod roko. Drogenik je prevel v slovenščino nekaj liberalno-socialnodemokratskih pamfletov. Pogreb je bil 25. feb. ob 2. uri popoldne. N. v m. p.!

* (Razno o položaju v Macedoniji). Iz Carigrada poročajo, da se vedno več bolgarskega prebivalstva pridružuje vstašem. Od 24. januarja do 8. februarja t. l. se je na povelje tajnega sodišča macedonskih odborov izvršilo devet umorov.

Blizu Kastorije se je te dni vršila jako huda bitka mej Turki in vstaši, katere slednje sta vodila Čakelarov in Kote. Turki so imeli mnogo izgub. Turki so stali mej dvema ognjema. V tem boju je padlo nad 180 Turkov.

Bolgarska vlada je zopet zaprla 12 Macedoncev, ki so v Sofiji delali za vstaše. „Tako bodo“, piše „Več. Pošta“, „zaprti skoro vsi Macedonci, ki so Lambsdorfu z bakljami v rokah klicali „hurra“.

Konzulske vesti se ozirajo te dni na bitko med turškimi vojaki in vstaši.

V okolici Ochride je bila četa upornikov 30 mož pod poveljstvom Papakrista popolnoma premagana: 4 možje ubiti, 5 ranjenih, 17 ujetih.

V vasi Resni se je bila četa 50 mož s turškimi vojaki noč in dan. Dva moža sta padla, 3 so ranjeni, ostali so s pomočjo prebivalstva ušli pred očmi turških vojakov.

Enake bitke so bile na Grebenu in vasi Kreševu. Dva vstaša sta bila poslana pretrgati železniško zvezo v okolici Bitolje. Začela sta na progi delati in vlak je v tem pridrdral in ju razmesaril.

Kako delajo krvoločni Turki, se razvidi iz tega, da vedno onečašajo žene in dekleta, trpinčijo prebivalce in zažigajo hiše. Taka poročila prihajajo iz Gabrova, iz Gramade, Strumskega, Čiflika, Troskova, Srbinova, Bistrice itd.

Turki se oborožujejo hitro in se pripravljajo za vsak slučaj. Poklicani so pod orožje vsi rezervisti (redif) v vilajetu solunskem, bitoljskem, janinskem (Epir) in kosovskem. V Bitolje je bil poslan general Ali Riza paša in v Skoplje general Salih paša, katerega se Arnayti zelo boje. Prvi je študiral na Nemškem v vojaški akademiji, drugi je bil gojenec istega zavoda v Carigradu.

Srbska meja je zastražena in v Stari Srbiji se nabirajo bašibozuki (prostovoljci). Tudi grška meja je zavarovana, dasiravno Grki zagotavljajo sultanu svoje prijateljstvo. Bolgarskih ustašev je v Macedoniji le 400 mož, ter so razdeljeni v tri čete. Ti ustaši se ne oddaljujejo od bolgarske meje, da se lahko umaknejo, ako bi bilo treba. V zadnjih bitkah se je dogodil zanimiv moment. Te dni je bilo nekaj reformiranih žandarjev to je Bolgarov najetih za orožnike na podlagi reform. Ti orožniki se niso hoteli boriti proti rojakom in so se pustili od Bolgarov ujeti, ki so jim pobrali orožje in obleko in zopet izpustili. Anarhija traja dalje. V Labunisnu (Drimkolnu) so srečali turški vojaki dve Srbinji, in ju umorili.

Iz Carigrada je došlo naslednje uradno obvestilo: Zunanji minister Tewfik paša je naznanil avstro-ogrskemu poslaniku baronu Calice ter ruskemu poslaniku, da je sultan vsprejel predlagane reforme. — Po našem mnenju je sultan vsprejel le dotični akt, ker si ga ni upal vrniti; a od vsprejema do izvedbe reform je pa bržkone silno daleč.

Po poročilih iz raznih krajev je dobil del vojne mornarice avstrijske nalog, naj bo pripravljen oditi v albansko vodovje. Moštvo mornarice je že dobilo vojne doklade. — Tudi se javlja, da je bilo 40 višjih železniških uradnikov poklicanih v vojno ministerstvo, da izgotove načrt, kako bi v slučaju vojne vojaštvo najhitreje odpotovalo na bojišča.

* (Narodnostno gibanje v Avstriji.) Pri ljudskem štetju se je sicer zahteval vpis občevalnega jezika, a ne materinskega. Toda pri narodnostnih razmerah, ki sedaj vladajo v Avstriji, pomeni občevalni jezik skoro vedno isto, kar materinski; difference niso kaj veliki razločki.

V Avstriji je tedaj bilo:

	1880	1890	1900
Nemcev . . .	8,008.864	8,460.580	9,170.939
Čehov . . .	5,180.908	5,472.871	5,955.397
Poljakov . . .	3,238.534	3,719.232	4,259.152
Rusinov . . .	2,792.667	3,105.221	3,375.576
Slovencev . .	1,140.304	1,176.672	1,192.780
Italijanov . .	668.653	675.305	727.102
Hrvatov . . .	563.615	644.926	711.380
Rumunov . . .	190.799	209.110	230.963

* (Sredstvo zoper prepir). Prileten in izkušen župnik je dal pri poroki mladima poročencema vselej ta-le nauk: „Ako se bode kdaj primerilo, da bodeta v čem needina — to se zgodi tudi v najboljšem zakonu — tedaj vama svetujem samo eno! Recita ob takih prilikah drug drugemu: „Ljubi mož (ljuba žena), danes eden izmed naju nima dobrega dne. Veš kaj, dajva, odloživa prepir do jutri, danes nisva za to.“

* (Spovedni zadržek). Učenemu jezuitu Patru Roh dejal je imeniten in premožen krojač, ko ga je ta nagovarjal, naj opravi svojo velikonočno dolžnost: „Pred vsem se mi zdi za olikanega človeka tudi zelo poniževalno, ako mora pred spovednika, ki je vendar le navaden človek, poklekni in reči „jaz ubogi grešnik se spovem.“ „O, dragi moj, — pravi pater —, ako ni družega zadržka kakor to, potem se temu prav lahko pomaga. Saj vas nihče ne more prisiliti, da izrečete te besede. Prav tako dobro in morebiti za vas še bolje je, ako pridete k spovedi in rečete „jaz prevzetni in nečimerni mestni krojač se spovem.“ S tem bo tudi polovico spovedi opravljene.

* (Brez vere). „Jaz pa nimam nobene vere“, ustil se je gostilničar kmetu, da bi ga osramotil, ker je molil, ko je

poldne zvonilo. „Pa se mi prav dobro godi. V tem pogledu sem podoben belemu papirju, na katerem ni ničesar napisanega.“ „Tako?“ pravi kmet. Potem se pa le varujte, da vam satan svojega imena nanj ne napiše.“ Te besede so donele brezvernemu krčmarju dolgo po ušesih. Ni se jih mogel več otresti. Spoznal je žalostni svoj stan in se spreobrnil.

* (Prevelikim ljubiteljem kupice). Karol XII., kralj švedski je bil v svojih mladih letih zelo udan pijači. Velikrat je cele noči popival. Ko je neko noč zopet prišel domov ves vinjen, poklicala ga je kraljica mati k sebi in ga posvarila. Toda pijanega mladeniča je to zelo razburilo. Odgovoril je svoji materi na njeno svarilo zelo osorno in razžaljivo. To je potožila kraljica prijatelju svojega sina, češ, naj mu pové, kako zelo jo je razžalil s tem svojim obnašanjem. Prijatelj je to storil in živo predložil kraljeviču njegovo nespodobno obnašanje do svoje matere. Karol je prebledel in se zamislil za trenotek. Potem pa pravi: „Prinesite mi vrč vina in čašo!“ Ko so mu to prinesli, vzame oboje in gre h kraljici materi. „Mati, pravi ves ginjen, „razžalil sem vas sinoči, ko sem vinjen domov prišel. Prosim, odpustite mi! Zadoosti hočem za to razžaljenje“. Nato natoči polno kupico in jo spi je rekoč: „Glejte, to je bilo zadnje vino, katero sem pil. Od zdaj naprej, ga nikdar več ne bodem pokusil celo svoje življenje“. — Karol je držal svojo besedo do smrti, dasi ga je velikokrat to stalo velikega premagovanja.

* (Gotovo znamenje). Neki časniki je prinesel pred kratkim to-le vprašanje: „Kdaj se pozna na možaku, da je pijan?“ Nek njegov naročnik priobčil je v naslednji številki ta-le odgovor: „Gotova znamenja pijanosti pri možu so: 1.) Ako se ustavi, ko gre po noči domov, pred cestno svetilko in misli, da vidi celo bakljado. 2.) Ako poskuša doma odpreti hišna vrata s koščekom klobase, katera mu je v gostilni ostala. 3.) Ako hoče uro z zajcem naviti. 4.) Ako položi psa v postelj, sebe pa ven zapre mesto njega. 5.) Ako se odkrije mesecu in ga pozdravi z „dober večer gospod“!

* (Pošteno dekle). Kardinal Schwarzenberg je šel nekoč s svojim kapelanom na sprehod na neko planino. Mej potjo sta pa zašla. Dolgo sta iskala pravega pota nazaj, toda nista ga našla. V tem se je pa naredila noč. Že precej v mraku prideta slednjič do neke pastirske kočice. Kapelan potrka na zaprta vrata. „Kdo je?“ odgovori ženski glas iz zaprte kočice. „Zdaj je že tema. Jaz sem sama doma in nikogar ne pustim notri. Kakor sodim po glasu, sta dva možka. Toraj vaju morem toliko manj sprejeti pod streho“. „Prosim vendar, odprite!“ prosi kapelan. „Noč naju je prihitela in ne veva pota nazaj“. „Kdo pa sta?“ vpraša ženska! Kardinal odgovori: „Jaz sem škof“. „Škof ste? No, lep škof, ki se po noči potika po teh samotnih krajih. Sicer pa poznam jaz take ponočne škofo. Le idita z Bogom! Pot v vas gre pa naravnost na desno!“ Kapelan je še prosil, naj bi jima dala vsaj svetilko, da bi si svetila po poti. Pa pošteno dekle se ni več oglasilo. Ni jima kazalo družega, ko iti dalje. Kardinalu se je pa ta poštenost in sramežljivost priproste pastarice tako dopadla, da ji je poslal iz Solnograda krasno vezano knjižico v dar. Lahko si mislimo, kako jo je bilo sram, ko je zvedela, komu je tako trdo odgovorila.

* (Zoper dvoboj). Oficir je pozval imenitnega in bogatega trgovca na dvoboj, ker ga je v neki družbi razžalil. Toda trgovec je bil dober katolik in kot tak je vedel dobro, da je dvoboj smrtni greh zoper peto božjo zapoved. Zato je odpisal razžaljenemu oficirju: „Jaz nikakor ne želim vas ubiti, še manj pa, da bi vi mene ubili. Zato dvoboja ne morem sprejeti. Pač pa svetujem to-le: Potrudite se, gospod, kadar koli vam drago v bližnji gozd. Tam si zberite drevo, ki je nekako tako debelo kakor jaz — svojo mero vam pošljem na zahtevanje z največjim veseljem, — potem se postavite 50, 40 ali morebiti 20 korakov od njega in pogumno vanj ustrelite. Ako ga zadenete, hočem pripoznati, da je krivica na moji strani in vas odpuščanja prositi. Ako ga pa ne zadenete, morate pa vi pripoznati krivico na vaši strani in morate vi mene prositi odpuščanja“. — Seveda se je oficir smejal temu predlogu — in v kratkem času sta bila zopet največja prijatelja. Mesto dvoboja sta pa pila bratovščino. — Ko bi vsi hoteli tako ravnati, pa bi bil kmalu dvoboj odpravljen v avstrijski armadi. Kaj ko bi se vojnemu ministru ta dogodek sporočil?

* (Posrečilo se je). France in Tone, mizarska učenca, sta peljala veliko omaro gospodu profesorju na dom. Že naprej sta se veselila velike napitnine, o kateri sta bila prepričana, da jima ne odide. Toda dobri gospod profesor je tokrat pozabil na napitnino. Ali prebrisana učenca nista bila v zadregi. Začela sta se pred sobo g. profesorja kregati in pretepati, da je profesor pritekel iz sobe ju mirit. „Kaj pa je vendar to?“ vpraša učenca. Tone je vašo napitnino sam spravil v žep, kriči France. „Saj ni res! France jo ima, pa jo hoče od mene imeti“, vpije Tone. — „Nobeden nima prav, pravi blagi gospod, „čakajta, takoj bode konec prepira! Jaz sem kriv, ker sem pozabil dati napitnino“. Z veseljem sta spravila prebrisana učenca precejšno napitnino in se v pest smejala dobremu gospodu profesorju.

* (Najsrečnejši človek na svetu). Sloveči učenjak in bogoslovec Janez Tauler je na nekem svojem sprehodu srečal priletnega moža, katerega zunanost je pričala jasno o njegovem ubožtvu. Smilil se mu je starček, zato ga nagovori: „Dobro jutro!“ „Še nikdar nisem imel slabega!“ „Bog daj srečo!“ „Še nikoli nisem bil nesrečen“. „No, Bog vam izpolni vaše želje!“ pravi naposled učenjak v zadregi. „Hvala za prijaznost“, odgovori zopet čudni mož, „do sedaj se mi je vedno še izpolnilo, kar sem želel. Zato sem pa zmiraj srečen?“ „Srečni ste?“ vpraša Tauler. „Saj vendar ne more biti na zemlji človek, ki bi bil popolnoma srečen“. „Zakaj ne?“ pravi smehlja se puščavnik. Jaz nisem imel še nikdar slabega jutra, ker sem bil vedno s tem zadovoljen, kakoršnega mi je Bog poslal. Se nikdar nisem bil nesrečen, ker si nikoli priti želel nisem do tega, kar vi srečo imenujete in nesreče ne poznate. V tem pa obstoji moja sreča. Jaz imam dobrega Očeta v nebesih, ki mi vedno hoče le najboljše. Zato ga hvalim, ko sem lačen, hvalim ga, ko sem žejen, hvalim ga, ko mi je vroče, hvalim ga, ko me zebe. Ako me kdo zasramuje, ga hvaležen hvalim, ker vem, da je On to pripustil. Vedno si mislim: Oče, to ti hočeš, zato pa še jaz to hočem. Ker pa vedno le to hočem, kar Bog hoče, zato se mi pa vedno le to zgodi, kar hočem“. — Kaj ne da, srečen človek!

* (Ponesrečilo se je). Trgovec je kupil mladega papagaja za svojega prijatelja dvornega svetnika. Hotel mu je s tem ptičem posebno veselje narediti na dan godu. V ta namen ga je začel učiti, da je znal izgovarjati: „Na mnoga leta, gospod dvorni svetnik!“ Ptič se je do godu prav dobro naučil svoje voščilo. V lepi pozlačeni kletki ga pošlje na dan godu svojemu prijatelju. Mej potjo je pa ponavljal svoj: „Na mnoga leta, gospod dvorni svetnik!“ Ali vsakokrat mu je hlapec, ki ga je nesel, odgovoril: „Tiho bodi! osel neumni!“ Ko se je to-le ponavljalo, začel je tudi papagaj ponavljati te besede. Ko ga prinese godovnjaku, bilo je že več imenitnih gospodov pri njem, ki so mu prišli častitat. Z velikim presenečenjem sprejme ptiča. Postavi ga na mizo mej druge darove in ga ogleduje. „Krasen ptiček to!“ pravi navzočim gospodom. Toda papagaj, ne bodi len, zavpije nad njim: „Tiho bodi, osel neumni!“ — Seveda so se vsi glasno zasmejali temu odgovoru. Gospod pa je bil v zadregi.

* (Vlak povozil našega rojaka v Ameriki). Iz Joungstovna Ohio se poroča: Ponesrečil se je naš rojak Martin Matekovič. Usodnega jutra na vsežgodaj se je napotil, kakor po navadi, na delo. Pot ga je donesla do železnice, kjer je stal tovoran vlak; polno delavcev je čakalo, da bi se naredil prost prehod, ker se je vsem stoječim mudilo ali na delo ali pa z dela. Hkratu se je vlak le toliko premaknil, da se kola niso še niti enkrat obrnila. Pri tej priči se je slišal dvakratni stok: „O joj! O joj!“ Ljudje so priskočili na pomoč — a bilo je prepozno. Martin Matekovič je bil že mrtev. Strl ga je tovoran vlak. Pokojnik je bil rodem iz Krašnega vrha fare Radovica pri Metliki na Dolenjskem in zapušča vdovo z 11 mesecev starim otrokom.

* (Iz zgodovine kronanih glav). Nek francoski časniki je preiskal vso zgodovino in našel, da je vladalo na svetu 2540 vladarjev nad 64. ljudstvi. Od teh 2540 vladarjev pa je bilo 299 pahnjenih iz prestola, 64 se jih je samih odpovedalo kroni, 20 se jih je samih umorilo, 11 jih je znorelo, 100 jih je v vojski našlo smrt, 123 jih je bilo vjetih in v ječe zaprtih, kjer so končali svoje življenje, 25 jih je umrlo mučeniške smrti, 151 jih je bilo z orožjem zavrato umorjenih, 62 zastrupljenih in 108 na smrt obsojenih in pobitih.

Smešnice.

(Same kosti). Naddesetnik (Feldvebelj): „Gospod stotnik, vojaki se pritožujejo, da dobivajo premalo mesa — pa preveliko kosti.“ — Stotnik: „Kaj še več! kosti! — Jaz imam kosti, vi imate kosti, nezadovoljneži imajo kosti, sploh vsaki junak ima kosti.“

(Velikodušnost). Gost točaju: „Meni je denar pod mizo padel. Ako ga najdete, mi ga jutri nazaj daste, ako ga pa ne najdete, si ga obdržite za se.“

(Prevelike zahteve.) Sestra: „Moj ženin mora biti duhovit, lep, bogat in dobrega srca, na tem stališču stojim.“ — Brat: „O ne, — obsediš!“

(Skrb za red.) Sodnik: Vi ste obtoženi, da ste vpili in rabili hujskajoče, puntarske izraze. — Toženec: Ne tajim tega. Iskal sem res najhujših in najbolj razburljivih izrazov ter vpil na vso moč. Naše predmestje je namreč tako malo varno, da sem hotel na ta način privabiti redarje.

(Dvoumno.) Gospa: Obžalujem, da vas moram zapustiti. — Gospodar: Res škoda, ker kadar vi odidete, se vselej šele začne pravo veselje.

(Kmet, ki pride v šolo) vprašat po napredku svojega sinčka, zagleda po stenah nove tablice (po ukazu c. kr. glavarstva zoper pljuvanje) z napisom: „Ne pljuvajte po tleh!“ Začuden vpraša nadučitelja: Gospod, ali bomo zdaj v strop pljuvali?

(Za ženske). Lepo je bilo, tako lepo, da moja žena samega začudenja ni mogla govoriti. — „O, potem pa tudi svojo ženo peljem tja.“

(Lord Russell in Bismark). Nekoč je bil lord pri Bismarku. Ker je Bismark imel vedno vse polno obiskovavcev, ga vpraša lord Russell: „Kaj pa naredite, da se iznebite nadležnih obiskovavcev?“ — „Moja žena mi pomaga iz zadrege“, odgovori Bismark. „Naučil sem jo, da kadar pride k meni kak postopač, ki mi hoče s svojimi čenčami kratiti čas, pride ona in me oprostí s kakoršnimkoli izgovorom“. Komaj je Bismark to izgovoril, se odpro vrata, in njegova soproga vstopi. „Dragi Oto“, reče, „ti si gotovo pozabil vzeti zdravilo. Prišla sem te opomnit“. Lord Russell in knez Bismark se spogledata in udarita oba hkrati v glasen smeh. Russell pa se je pri tej priči poslovil.

(Zvijaka). Srečko: „Priatelj, dobro veš, da sem že od nekdaj bil strasten tobakar in zdaj moja žena tega ne trpi, da bi doma v hiši pušil.“ — Šulek: „Tudi moja žena ni tega od kraja trpela — pa dal sem njeno podobo na pipo naslikati in zdaj ne samo, da smem v sobi pušiti, temuč mi še celo pipo z tobakom nabaše.“

(Ne suknja, temuč jaz). Gospod si misli pri prodajalcu novo zimsko suknjo kupiti. Prodajalec, žid, poišče mu lepo novo suknjo in mu ponudi. Gospodu se suknja zelo dopade samo pravi: „Škoda, suknja mi je zelo prav in se mi dopada, pa preveč smrdi po čebuli.“ „Odpustite gospod“, pravi žid zelo vpljudno, „ne suknja, temuč jaz!“

Naznanila mestnega magistrata.

Volitve nadzorništva gozda v Rasten vršile se bodo dne 8. marca 1903 ob 11. uri dopoldan v mestni hiši. K tej volitvi se uljudno vabijo vsi posestniki gozdnih delov v Rasten.

O dijaški kuhinji v Novem mestu.

Sprejelo se je tekom prvega polleta 62 gimnazijalcev in 6 učencev ljudske šole.

Koncem prvega polletja je bilo gimnazijcev 59. Izmed teh je dobilo odliko 11, prvi red 38, drugi red 9 in eden je bil osrečen s trojko. Odslovljen je bil trojkar in eden z dvojko, osem dvojkarjev je še ostalo na hrani, ker je upanje, da v drugem semestru dobro izvrše.

Dohodkov je bilo z lanskim preostankom (314 K 28 h) je 2069 K 28 h. Potrošilo se je 2090 K 43 h, torej se je pokazal nedostatek 21 K 15 h. Ker sem pa moral iz hranilnice vzeti 300 K in je ostalo lani 314 K 28 h, je dejansko došlo v prvem polletju 635 K 43 h manj nego se je potrebovalo.

Troški so res v prvem semestru večji, ker se je nakupilo marsikaj n. pr. mast, zelje za celo leto, vendar pa prav toplo priporočam našo za mladino tako potrebno in koristno napravo dobrim srcem. Pomagajte, da se v drugem polletju nedostatek poravnava in Bog daj! — glavnica nekoliko poviša!

Dr. Jos. Marinko.

Umrli so:

15. februarja: Andrej Vojska, doktor prava in modroslovja, c. kr. deželni sodni nadsvetnik v pokoju, 74 let, otrpnenje pljuč, št. 61.

22. febr.: Celestina Tandler, samska zasebnica, 83 let, mrtvoud, št. 98.

Loterijske številke.

GRADEC, 14. februarja	26	14	2	45	51
TRST, 21. februarja	84	17	73	52	21

Tržne cene dne 9. februarja 1903 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	13	—	Leča	11	04
Rž	12	36	Bob	10	40
Koruzna	11	71	Ajda	10	40
Oves	06	50	Proso	12	36
Ječmen	09	76	Soršca	12	36
Krompir	05	20	Lan	—	—
Fižol	11	04	Jajca po 5 za 20 vinarjev.		
Grah	11	04			

Berta Vojska naznanja v svojem in v imenu svojega sina Vladimirja prežalostno vest o smrti nepozabnega soproga ozir. očeta, preblagorodnega gospoda

Andrej-a Vojska,

doktorja prava in modroslovja,

c. kr. deželni sodni nadsvetnik v pokoju,

ki je danes ob 1 uri ponoči po daljši in mučni bolezni previden s svetotajstvi za umirajoče v dobi 74 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika bo v torek ob polu 5. uri popoldne.

Svete maše zadušnice se bodo služile v tukajšnih cerkvah. Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Rudolfovo, dne 15. svečana 1903.

Prosi se tihega sožalja!

(53)

Zahvala.

(54)

Za premnoge dokaze pristrčnega sožalja ob smrti preblagorodnega gospoda

dr. Andreja Vojska,

c. kr. deželni sodni nadsvetnik v pokoju,

kakor tudi za častno spremstvo ob pogrebu izrekajo najtoplejšo zahvalo prečastiti duhovščini, slavnemu c. kr. uradništvu, gosp. pevcem za ganljivo petje, vsem slav. društvom, darovalcem prekrasnih vencev, sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem udeležnikom pokopa.

Rudolfovo, dne 20. svečana 1903.

Žalujoči ostali.

Stanovanje

pripravno za majhno družino, obstoječe iz ene sobe, čumnate, kuhinje, drvarnice in nekoliko kleti se odda v najem s 1. aprilom v hiši št. 175. v Rudolfovem. (61—2)

Zahvala.

Friderik in Julija Tandler roj. Halter izrekata tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za dokaze srčnega sočutja ob smrti svoje ljubljene sestre, ozir. svakinje in tete, gospodične

Celestine Tandler

kakor tudi za mnogoštevilno vdeležbo pri spremstvu pokojne k zadnjemu počitku, posebno še preč. duhovščini in veleblag. gosp. dež. vladnemu svetniku G. Friedrich-u najiskrenejšo zahvalo.

Rudolfovo, dne 27. februarja 1903.

(60)

Vabilo.

Posojilnica v Črnomlju, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ima 19. marca t. l. svoj

redni občni zbor

in sicer ob 3. uri popoldne v posojilnični sobi.

DNEVNI RED:

- 1.) Poročilo ravnatelja o stanju in delovanju posojilnice.
- 2.) Predlaganje računa za 1902, določitev nagrade odboru in razdelitev čistega dobička.
- 3.) Nasveti.

Zadružnike k obilni udeležbi uljudno vabi

Načelstvo.

(59)

Tečaj za vinogradnike in gornike na kmetijski šoli na Grmu.

Vsled sklepa slavnega deželnega zbora v IV. seji dne 21. junija leta 1901 priredi podpisano vodstvo letos

drugi tečaj za vinogradnike in gornike (vinščake) na Grmu.

V tem tečaju, kateri se bode dne 9. marca zjutraj pričel, ter 15. marca končal; podučevalo se bode vinogradnike in gornike praktično v vseh spomladanjih delih novega vinogradstva, tudi o suhem cepljenju trt, osobito mahovitem. — V mesecu juniju enkrat, sledil bode za iste vdeležnike drugi osemdnevni tečaj za poletna dela v vinogradih. Tisti vinogradniki in gorniki, kateri se želé tega prvega tečaja udeležiti, zglasijo naj se gledé sprejema takoj pri podpisnem vodstvu.

Revnejšim udeležencem podelilo se bode primerno denarno podporo, to je, odškodnino za potovanje in mudenje na Grmu.

Vodstvo kmetijske šole na Grmu,

dne 26. februarja 1903.

Hiša z vsem posestvom

vse še novo in v dobrem stanu, hiša, pod, kozolec z vodnjakom, njivami, gozdom in travnikom, vse ležeče ob glavni cesti, pripravno za gostilno, prodajalno ali sploh za vsako obrt je iz proste roke na prodaj. — Natančneje se izve pri g. Marku Kapš, Ljubno pri Uršnih Selih, pošta Toplice, (Dolenjsko). (52—1)

BUČENEC se takoj sprejme, kateri ima veselje do pekovske obrti ter naj bode 15—16 let star. — Kje, pove upravništvo „Dol. Novic“. (277—8)

Hiša na prodaj!

Nova hiša, z opeko krita, v Novem mestu na trgu sv. Katarine, mej hišami g. Štefanoviča in Pintarja ležeča, katera obsega dve sobi, kuhinjo in dve kleti je takoj iz proste roke na prodaj. — Več pove lastnik Ljudevit Ferlič na Glavnem trgu številka 61. (57—1)

Zgubil se je

dne 20. t. m. na potu od Novega mesta do Gorjancev v črno platno ovit in s tremi pasovi prevezan ovitek, v katerem je bilo mimo nekaj obleke tudi več pisem in papirjev. Najditelj dobi dobro najdenino, ako zavitek hitro vrne na naslov: Josip Goljevšček, trgovec z lesom, Gorica. (58—1)

EKSPORT VINA.

Imam v kleti izvrstno istrijansko vino — črno in belo od 30 do 50 vinarjev postavljeno na tukajšnji državni kolo-dvor. Ravno tako domačo rakijo (vinsko žganje) po 120 do 160 vinarjev. Za pošteno pristno vino in solidno postrežbo se jamči.

Ivan Pujman, producent in eksport vina, Vodnjan, Dignano Istra. (39—2)

Stanovanje na glavnem trgu šteč. 62. v Novem mestu

odda se takoj. Ono obstoji iz 4 sob, čumnate, kuhinje in vse druge shrambe. — Natančneje v hiši ravno tam. (4—4)

Spomladna semenska pšenica

popolnoma lepo ščiščena, jako dobre vrste iz Koroškega, ki pri nas posebno dobro ugaja in obilo obrodi, se prodaja pri oskrbništvu grajščine Klevež, pošta Smarjeta, Dolenjsko. (63—1)

Hiša

št. 122. Florijanski trg v Rudolfovem, obstoječa iz 3 sob s kuhinjo, 2 kleti, novega hleva za 5 glav, 3 svinjakov in nekoliko vrta je na prodaj. K hiši spada 2 orala 642 sežnječ z mešaním lesom mlado zaraščene hoste, 3 velike njive za 25 mernikov posetve; na telh stoji nov pod s šupo in 2 kozolca z nekaj travnikom. Proda se tudi hiša sama, ako kdo želi. Prodajo se tudi njive posebej. — Pojasnila daje

(56—1)

Magdalena Blümel.

Proda se:

(48—2)

Lep izbran krompir, seno in repa, nadalje gozd z mešanim lesom,

16 johov v obsegu. Nahaja se v občini Št. Peter pri Rudolfovem. Vpraša naj se pri oskrbništvu grajščine Otočce.

Pas sv. Jožefa.

(II. natis.)

Dobiva se v knjigarni J. Krajec nasl. v Novem mestu, v jako lični vezavi v usnje in rudečo obrezo po 1 K 40 vin, po pošti 10 vinarjev več. (38—3)

Išče se zaradi dedščine Janez Božič, doma iz Bučne vasi.

Pred tremi leti bil je v Calumetu, kjer je bil tudi ud družbe sv. Jožefa in sv. Petra in potem je šel v „Britisch Colonie“. — Kdor kaj o njem vé, naj blagovoli sporočiti njegovemu očetu Jerneju Božiču v Bučni vasi, župnija Prečina pri Novem mestu. (55—1)

Vinska trgovina na debelo.

Podpisani vljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da imam v hiši g. Franc Pintarja v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 36.

vinsko trgovino na debelo.

V zalogi imam črno, rudeče in belo istrsko vino raznih vrst po najnižji ceni.

Prporočam se posebno gosp. gostilničarjem, prečastiti duhovščini in vsem drugim stanovom, da se o pristnosti mojih vin izvolijo prepričati in me počastiti z obilnimi naročili.

Z odličnim spoštovanjem

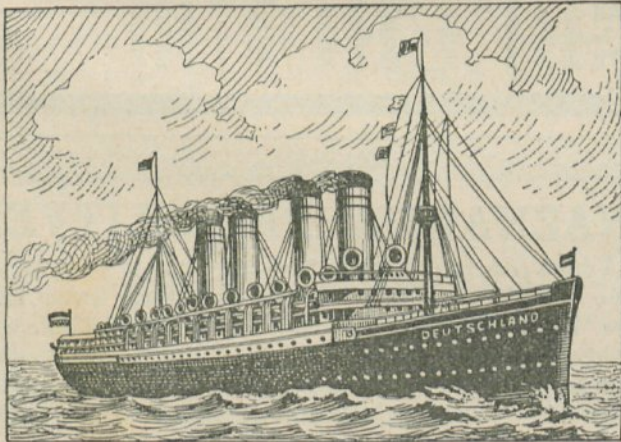
(41-2)

Franc Kolenc.

Največja in najstareja parobrodna družba na svetu poseduje 279 parnikov,

Najvarnejše, najhitreje in največje vrste velikanskih parnikov, ki vozijo samo potnike in cesarsko pošto iz Hamburga v Novi-York so:

Deutschland . . .	212 m dolg.	Fürst Bismark . . .	200 m dolg.
Auguste Victoria . . .	168 " "	Columbia . . .	140 " "
Moltke . . .	160 " "	Blücher . . .	160 " "
Pennsylvania . . .	171 " "	Pretoria . . .	170 " "
Graf Waldersee . . .	170 " "	Patricia . . .	171 " "
Palatia . . .	140 " "	Phoenicia . . .	140 " "
Batavia . . .	152 " "	Belgravia . . .	152 " "
Bulgaria . . .	152 " "	Armenia . . .	170 " "

Hamburg-Nowi-York le 6 dni.

Vozne karte po predpisanih najnižjih cenah prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena agentura

Hamburg-Amerika Linie

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31, takoj na desno od juž. kolodvora, ob progi električne železnice. (293-6)

Stanovanje,

v prvem nadstropju.

katero obstoji iz štirih lepih sob, kuhinje, shrambe, kleti, drvarnice itd. odda se s 1. majem t. l. v najem. — Isto se nahaja v Novem mestu h. št. 211

(51-2)

Sadna drevesca

višnje po 30 vin., marelice po 40 vin., divje kostanje 4 metre visoke po 1 K 20 vin., grmič agraza 20 vin., grmič ribeza 20 vinarjev.

(50-2)

Za vinorejce!

Podpisani ima na prodaj

tri nove vinske preše.

Narejene so po najnovejšem sistemu z okroglim košem ali korbo, slemenom in kamnom. Dve imate železni špindel ali vinte. Preše so prav lepe in dobro narejene. — Nadalje imam na prodaj en stroj za kositi in žeti, skoro čisto nov in se dobi prav po nizki ceni.

(22-3)

Janez Lenard, posestnik Reichenburg Štajersko.

Lepo posestvo z gostilno je na prodaj na Drski poleg Novega mesta.

Hiša ima 5 sob, klet in dve kuhinji. Poleg hiše je: pod, hlev, vodnjak, gostilniški in sadni vrt, „Lawn tennis“, njive in hosta. — Cena izve se v upravnistvu „Dol. Novic“.

Dupavski semenski oves 100 kg po 18 kron, spomladno semensko pšenico 100 kg po 20 kron in razne vrste semenskega krompirja po 10 h 1 kg ima na prodaj kmetijska šola na Grmu.

100 l semenskega ovsa tehta 54 kg, 100 l pšenice 79 kg. Od semenskega krompirja se prodajajo sledeče vrste in sicer: 1.) zgodnje: Praški najzgodnejši, Stela in Early, Sunrise. 2.) srednjepozne in pozne: Triglavan, Leo (najnovejša vrsta), Aspazija, Novi čebular, Prof. dr. Marker, Agneljev biser, Onejidovec, Zborovski, Rambovšek, Magnum bonum, Velikan Goliat, Veliki playec, Kastelan, Kmit, Lada, Jubilej.

Naročila se izvršujejo proti povzetju. Vreče je treba posebej plačati. (46-2)

Prodaja se tudi lepe, visoko debelnate jablane po 60 h komad.

Več učencev

(45-2)

od 14 let naprej vsprejme v poduk tovarna S. Tönnies v Ljubljani.

Polnokrvno Simentalsko žival

v številu šestih glav med tem 1³/₄ leta star junc je za prodati. — Natančne poizvedbe se bodo točno dajale na vprašanje

F. D. pošta Mirna.

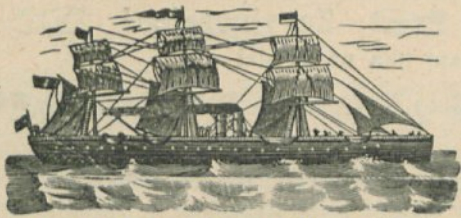
(20-3)

Izvrstno

Vino

domačega pridelka je na prodaj v grajščini Bajnof p. Rudolfovem, liter po 16 krajcarjev.

(44-2)

Za koncesijo-
v Avstriji vano

francosko prekmorsko družbo

„Compagnie generale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta
poštних brzoparnikov, ki prevažajo zanesljivo,
brez prelaganja, samo 6 dni

iz Havra v Newyork.

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna
potovanja in prireditve romarskih vlakov,
daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6

blizu znane gostilne „pri Figabirtu“.

(300-8)

Stroje

za mlatit, žito čistit, slamo rezat,
gepeljne, klinje, trombe in cevi,
žage, jermena in druge potrebščine
se najbolje in najceneje kupi v
zalogi

Fran Zeman-a, Ljubljana,

Poljanska cesta št. 24.

(236-12)

Gostilničarji in drugi!

Gregor Škorec v: Sv. Petru, Medvedovo selo, pošta Pristova, Štajersko, ima 2083
litrov vina, zlate in bele barve, na prodaj. Vino je pridelek najboljših vrst trt
na ameriške trte cepljenih in obstoječe na barvi in okusu čez celo leto.
— Pošlje ga tudi na poskus. Cena bo nizka. (33-3)

V najem ali tudi proti mesečni plači se da (43-2)

kovačnica

z vsem kovaškim orodjem v Št. Petru št. 5. pri Novem mestu.

(150-18)

Kaznjivo je

vsako ponarejanje edino pravega Bergmann-ovega lili-nega-
mlečnega-mila, tovarne Bergmann in drug. Draždane-Tečen ob
Elbi. Varstvena znamka: Dva rudarja. — Taisto naredi
nežno, čisto lice, cvetočo in mlado zunanost, belo in ža-
metno mehko kožo ter blestečo lepo pôlt. Najbolje sredstvo
proti pégam. Komad po 80 h, pri lekarnarju S. pl. Sladovič
in trgovcu Alfonzu Oblak v Novem mestu.

(304-6) Obširni katalogi gratis. — Zastopniki in prodajalci zaželeni.
Odklikovan z nad 490 zlatimi, srebrnimi in bron. medaljami.

Priznано najboljši

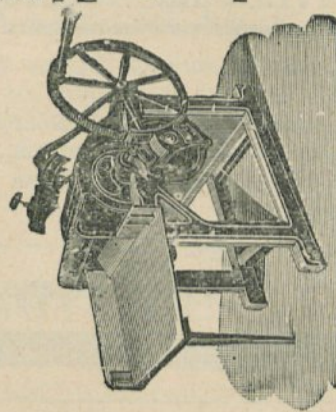
Slamorenice s patent. valjastimi podlogami in
lahkim tekom
in prihranitvi
moči do 40%

Mlini za de-
belo moko,
reporenice.

Najnovije
žitne čistil-
nice, trijerji,
rebljači za
koruzo.

Stiskalnice

za seno in slamo za roko stalno in za prevažanje
Mlatilnice s patent. valjastimi podlogami za
roko, gepel in par. Vratila za uprego od 1 do 6 živali,
pa vse druge stroje za kmetijstvo

Jekleni plugi 1., 2., 3., in 4-
lemeži

Senožetec in mahove, člen-
kaste in diagonalne brane,

Poljski valji
Sejalnice „Agricola“.

Originalno ameriški stroji za košnjo

* * * * * trave, detele in žita. * * * *

Grablje in vile za obračanje sena in žita.

Patentovane sušilnice za sadje zelenjad itd.

Stiskalnice za grozdje in sadje

Hidraulične stiskalnice.

Mlini za sadje in grozdje

Stroji za obiranje jagod

Automatično delujoče patentovane škropilnice

SIPHONIA* za pokončanje trne in rastlinske uši.

Prenesljiva štedilna kotlišča za parjenje krme
izdeluje in pošilja v najnovije odlikovani sestavi

PH. MAYFARTH & Co.

tovarne kmetijskih strojev, livarne in fužine na par

DUNAJ, II., Taborstrasse Nr. 71.

USTANOVLJENO 1872

850 DELAVCEV

NAZNANILO PRESELITVE!

Vdano podpisani uljudno naznanja, da je svojo trgo-
vino preselil iz hiše g. Bergmanna v svojo lastno hišo
št. 112. v Kastelčevi ulici, nasproti hotel SCHWARZ. —
Zahvaljujem se za dosedaj mi izkazano zaupanje,
prosim tudi za prihodnost naklonjenosti slavnega
občinstva in zagotavljam, da se bodem trudil vedno
z dobrim blagom po primerni ceni postreči.

(35-3)

Anton Kastelic,
trgovec z leseno robo in slamniki.

Padavica (božjast.)

Kdor trpi na padavici, krčih in drugih nervoznih boleznih,
zahteva naj zvezek o teh boleznih. Dobi se zastonj in poštne
prosto pod naslovom Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 241-11)

Pozor!

(14-4)

Kupujem ženske lase, odrezane, izpadle in zmešane. Plačam
po najvišji ceni. —
Izposojujem tudi čez pustni čas vlasulje (Baroke) po nizki ceni.
Ivan Svetec, brivec (Glavni trg, nasproti mestne hiše.)